

การส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
The Administration Encouragement of Professional Learning
Communities in Schools under the Secondary Educational Service Area
Office Nonthaburi

สุวัชชัย หมูนสมัย

นิสิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: suwatchai.sm@eisth.org

ชลภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์

อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: chsuwa@rpu.ac.th

Suwatchai Moonsamai

Student, Educational Administration, Rajapruk University

Chalabhorn Suwansumrit

Lecturer, Graduate Diploma in Teaching Profession, Rajapruk University

รับเข้า: 6 พฤษภาคม 2566 แก้ไข: 15 พฤษภาคม 2566 ตอปรับ: 31 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู 2) เปรียบเทียบการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเป็นผู้บริหารและครูจำนวน 320 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยมีความตรงเชิงเนื้อหา ร้อยละ 0.67-1.00 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว LSD และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำร่วม ด้านโครงสร้าง

สนับสนุนชุมชน และด้านที่มาร่วมแรงร่วมใจ 2) เพศ อายุ และอายุราชการที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่แตกต่างกัน ส่วนวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ต่างกันมีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 3) แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน

คำสำคัญ: การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of promotion of professional learning community administration according to the opinions of administrators and teachers; 2) compare the promotion of professional learning community administration classified according to personal status; 3) study recommendations for promoting the administration of professional learning communities based on the opinions of administrators and teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi. The sample were selected using a stratified random sampling method of 320 administrators and teachers. Data were collected using a questionnaire with content validity IOC values 0.67-1.00 and alpha coefficient of 0.98. Data were analyzed using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, LSD, and content analysis.

The results showed that: 1) The opinions of administrators and teachers towards promoting the management of professional learning communities, overall, it was at a high level. Arranged in order from highest to lowest was the shared vision aspect, caring community, learning and professional development, shared leadership, community support structure, and collaborative teamwork respectively. 2) Different genders, ages, and years of service had no different opinions on promoting the management of professional learning communities. As for educational qualifications, positions, and school sizes, there were different opinions. They were statistically significant differences at the .05 and .01. 3) Guidelines for developing and promoting

the administration of the school's professional learning community: the item with the highest frequency was giving teachers the opportunity to participate in setting a shared vision.

Keywords: management of professional learning communities, promoting professional learning communities, professional learning community

บทนำ

ปัจจุบันสภาพการณ์ทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อระบบการศึกษาโดยตรง จึงจำเป็นต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการสร้างองค์ความรู้พร้อมกับแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน ดังนั้นครูต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครูควรออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และสิ่งที่เป็นตัวช่วยครูในการจัดการเรียนรู้ คือชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ เกิดจากการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การทำหน้าที่ของครูแต่ละคน (สุภคจิรา อ่อนสัมฤทธิ์, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ได้แก่ การส่งเสริมด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขึ้น เพื่อเป็นแนวคิดของการสร้างสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่เน้นการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ และมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคคลและองค์กร ตลอดจนให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลายได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560ข) ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาประสบผลสำเร็จ คือ ครู เพราะครูเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) การพัฒนาครูจึงเป็นทั้งการพัฒนาบุคลากร และพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทั้งสมรรถนะเชิงวิชาชีพครูและพัฒนาผู้เรียนไปในเวลาเดียวกัน การสร้างผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อสังคมได้นั้น ครูผู้สอนจะต้องมีความพร้อมโดยการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นโจทย์สำคัญสำหรับผู้บริหารที่ต้องวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นองค์กรที่เปิดรับความหลากหลายและความแตกต่างที่มากขึ้นพร้อม ๆ กันกับความจำเป็นในการสร้างให้เกิดความเป็นเอกภาพในองค์กร เพราะเอกภาพในองค์กร คือ หัวใจของความสำเร็จการทำงานเป็นทีม คือเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย ด้วยเหตุนี้การสร้างเอกภาพ การทำให้เกิดทีมในการทำงานจึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560ก)

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาครูทั้งระบบ ตั้งแต่วิธีการฝึกอบรมครู การส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างทำงาน โดยนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปบูรณาการกับการทำงานร่วมกันของครู จึงส่งผลให้เกิดกิจกรรมและความเคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาครู ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การบริหารจัดการสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างมากของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาของตน เพื่อกำหนดทิศทางให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Community หรือ PLC) ซึ่งรูปแบบการทำงานของครูต้องเปลี่ยนจากทำงานคนเดียวมาเป็นการทำงานเป็นทีม โดยกำหนดเป้าหมายร่วมกันในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรม ในการทำงานพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เน้นให้เกิดผลลัพธ์ที่ผลสัมฤทธิ์เป็นรายบุคคลอย่างเท่าเทียม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพครูและคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (สุภัทรา สภาออตต์, 2562)

จากนโยบาย ทฤษฎี และงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่พัฒนาบุคลากรในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนจะเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ผ่านทางโครงการนิเทศการสอนในชั้นเรียน ตามนโยบายที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มีจุดประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

จากรายงานผลการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ดำเนินการนิเทศชั้นเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ตามแนวทาง Lesson Study โดยใช้รูปแบบ Group Model อย่างต่อเนื่อง โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นตัวขับเคลื่อนรูปแบบข้ามโรงเรียน และกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้านทักษะการโค้ชและการให้คำปรึกษา เป็นการพัฒนาระดับทักษะให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ (Re & Up-Skill) ในการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการร่วมวิพากษ์แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ (Plan) การสังเกตการสอน (Observe) และการสะท้อนผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Reflect) เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครูให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ในรูปแบบเชิงรุก (Active Learning) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และพัฒนาครูให้มีทักษะการนิเทศร่วมกัน เปลี่ยนครูผู้สอน เป็นโค้ช (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น, 2565)

จากงานวิจัยของ กัลยาณี พันโบ (2563) เรื่องแนวทางการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นควรดำเนินการเป็นอันดับต้น ๆ ได้แก่ ควรมีการสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ควรให้ความรู้และอบรมครูให้เข้าใจวิธีการที่เห็นชัดเจน และมีการกำกับ ติดตาม เป็นระบบ สม่ำเสมอและให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง ผู้วิจัยจึงจัดกลุ่มข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูพบว่า มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารอย่างเป็นระบบ

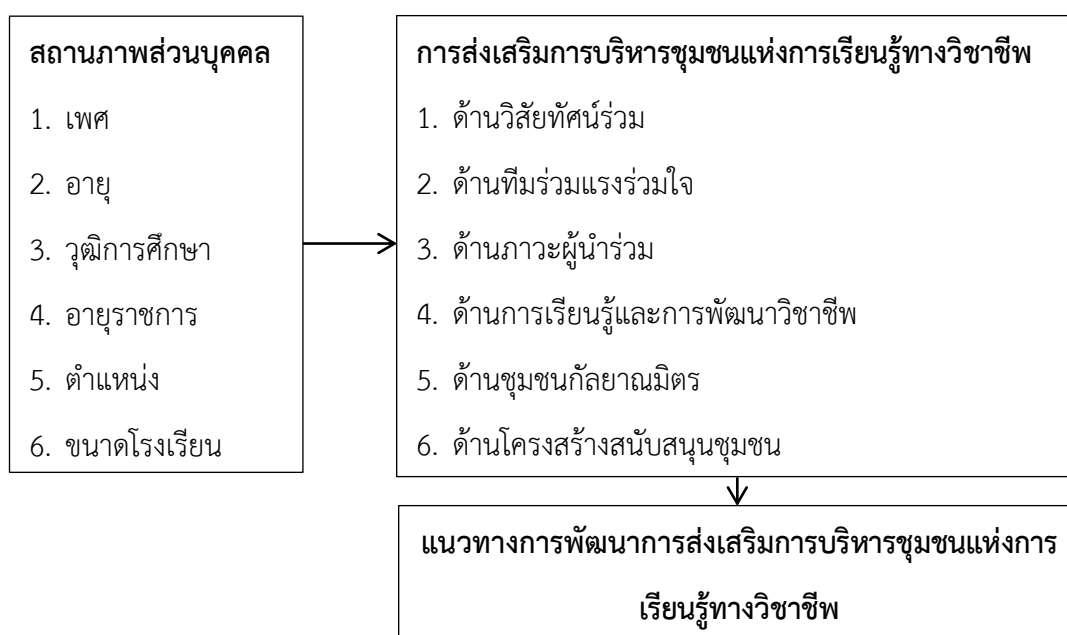
จากความสำคัญดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุราชการ และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษาของไทย พบว่าระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พิจารณาจาก 6 องค์ประกอบ (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานตามระเบียบวิธีวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 18 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,830 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 77 คน และ ครู จำนวน 1,753 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี รวมทั้งสิ้น 320 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2562) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน โดยอิงตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก จากจำนวน 18 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี มีลักษณะเป็นคำตอบแบบปลายเปิด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎี งานวิจัย และแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี จำนวน 6 ด้าน รวม 32 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert (1993)

4. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00

5. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์ความเที่ยงทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) เท่ากับ 0.98

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและแบบสอบถามไปตามโรงเรียนในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยจากแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นจึงนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

3. ทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน กรณีตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบที (t-test แบบ Independent) และกรณีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD (Least Significant Difference)

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	\bar{X}	SD	แปลค่า	อันดับ
1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	4.47	0.56	มาก	1
2. ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.31	0.59	มาก	6
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม	4.35	0.64	มาก	4
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.36	0.66	มาก	3
5. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	4.40	0.64	มาก	2
6. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	4.33	0.64	มาก	5
ภาพรวม	4.37	0.57	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, $SD=0.57$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำร่วม ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน และด้านที่ร่วมแรงร่วมใจ

2. ผลการทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา อายุราชการ ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสภาพส่วนบุคคล

การส่งเสริมการบริหารชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สภาพส่วนบุคคล					
	เพศ	อายุ	วุฒิ การศึกษา	อายุ ราชการ	ตำแหน่ง	ขนาด โรงเรียน
1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	.62	.98	.00**	.79	.01*	.39
2. ด้านที่ร่วมแรงร่วมใจ	.66	.90	.00**	.66	.00**	.39
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม	.35	.64	.00**	.45	.00**	.55
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	.20	.46	.00**	.57	.00**	.36
5. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	.48	.91	.01*	.25	.00**	.42
6. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	.32	.97	.00**	.38	.12	.01*
ภาพรวม	.37	.95	.00**	.51	.00**	.22

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มี วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน มีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มี เพศ อายุ และอายุราชการต่างกัน มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ข้อที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน คือ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครูร่วมแสดงความคิดเห็น แก้ปัญหาร่วมกัน

เพื่อให้เกิดการพัฒนางานร่วมกัน ควรกระจายอำนาจให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจงานบริหารตามความเหมาะสม ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูได้พัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีวัฒนธรรมการทำงานแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานอย่างมีความสุข ให้การสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น งบประมาณ เวลา สถานที่ ข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำร่วม ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน และด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่าวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยมีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. การส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

1) ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันต้องเกิดจากการมีเป้าหมายเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันกำหนดนโยบายในการทำงาน และตระหนักถึงความสำคัญของตนเองที่จะร่วมขับเคลื่อน เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัลยาณี พันโบ (2563) ที่พบว่า การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาค่าเฉลี่ยรายองค์ประกอบของการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วิสัยทัศน์ร่วม รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันตัดสินใจในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

2) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ต้องใช้หลักการมีส่วนร่วม การทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งสอดคล้องกับผล

การศึกษาของ หนูฤทธิ์ ไกรพล (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้องให้ความสำคัญกับการร่วมมือร่วมพลัง การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จภายใต้เป้าหมายเดียวกัน โดยอาศัยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

3) ด้านภาวะผู้นำร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูร่วมเสนอแนวทางการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้เป็นผู้นำในแต่ละงานตามความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีบทบาทความเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ หาแนวทางการแก้ไข เป็นการกระจายอำนาจตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ปภาวี พิพัฒนลักษณ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเรียนรู้ร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากรครูในทุกระดับของโรงเรียน โดยเปิดโอกาสแสดงออกถึงภาวะผู้นำและให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากรครูในระดับหัวหน้างานเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพอยู่ในระดับมาก

4) ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสิ่งสำคัญในการพัฒนาวิชานั้นคือการเข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกให้เกิดการเรียนรู้ และนำมาขยายผลกับเพื่อนครู สอดคล้องกับ อมตา จงมีสุข (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่าผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และนำมาขยายผลในโรงเรียนเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา

5) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมุ่งสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำงานร่วมกันด้วยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตรเชิงวิชาการ เคารพความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นบนพื้นที่ที่ปลอดภัย สอดคล้องกับ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ที่กล่าวถึง ลักษณะชุมชนกัลยาณมิตร มีลักษณะสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลของคนในองค์กร บรรยากาศการอยู่ร่วมกันแบบครอบครัว มีวัฒนธรรมแห่งการไว้วางใจ รับฟัง และวัฒนธรรมการเคารพความแตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คือ วิธีการในการพัฒนาครูโดยการจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ครูไม่โดดเดี่ยว เป็นความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความเอื้ออาทร มีคุณธรรม เป็นกัลยาณมิตร และมีเครือข่ายในการทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

6) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ควรเป็นสังคมแบบกัลยาณมิตรมีการพบปะพูดคุย สื่อสารด้วยความเป็นมิตร มีการทำงานอย่างเป็นระบบและคล่องตัว สอดคล้องกับ ศุภวรรณ นุ่มพูล (2564) ทำการศึกษา เรื่องการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนและความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่าโรงเรียนจัดโครงสร้างและสร้างโอกาสอย่างหลากหลายวิธีที่จะให้ครูได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการพูดคุยอย่างเปิดเผย สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2559) กล่าวถึง เป้าหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับรากถึงโคน โดยปัจจัยที่สำคัญคือต้องมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง ปณิธานความมุ่งมั่นขั้นพื้นฐาน เปลี่ยนแปลงการทำงานของครู และเปลี่ยนวัฒนธรรมของโรงเรียน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีที่มี เพศ อายุ และอายุราชการแตกต่างกันมีความเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรีทางวิชาชีพทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและทุกรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านชุมชนกัลยาณมิตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปมีความเห็นเฉลี่ยต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่ากลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจจะเป็นวุฒิการศึกษาที่ต่างกันจะเป็นความต้องการพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง มีแนวความคิดวิสัยทัศน์ที่กว้างมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ศรีชัยตัน (2555) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากร มหาวิทยาลัยเนชั่น พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาต่อมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการฝึกอบรม

สัมมนา ด้านการวิจัย การศึกษาดูงาน และด้านการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีเพศ ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน

3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและพิจารณาตาม 6 ด้านของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตำแหน่งผู้บริหาร/หัวหน้างานมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยมากกว่าตำแหน่ง ครู/ครู คศ.1 ครู คศ.2 และครู คศ.3 อาจเป็นเพราะว่าการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิผลผู้บริหารจะต้องกระจายภาวะผู้นำให้กับครูผู้สอน เพื่อให้มีอิสระในการพัฒนาทางวิชาชีพและการเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม และสอดคล้องกับ ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน พบว่า กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยต่อการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่และกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก-กลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูของแต่ละสถานศึกษามีการดำเนินการแตกต่างกันไปตามบริบทของโรงเรียน หรือตามความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการศึกษา อีกทั้งผู้บริหาร ครูมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู ในการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันที่แตกต่างกัน ทำให้ภาพรวมแห่งความสำเร็จไม่เหมือนกัน ส่งผลให้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี ไชยภักดี และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2560) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 1 พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา พบว่าในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ข้อเสนอแนะการพัฒนาการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี อภิปรายผลได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะการพัฒนาการส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ด้านวิสัยทัศน์ร่วม มีจำนวนความถี่มากที่สุด ในประเด็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของผู้บริหารและครูเป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมไปสู่เป้าหมายได้ตรงประเด็นมากขึ้น สอดคล้องกับ นาถดาบุษบงค์ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง สภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงวิสัยทัศน์ของตนเอง และสอดคล้องกับ กัลยาณี พันโบ (2563) กล่าวว่า ด้านวิสัยทัศน์ร่วม คือการที่ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารโรงเรียนตามนโยบายการปฏิรูปการจัดการศึกษา โดยให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมกำหนดนโยบาย กำหนดทิศทาง และเป้าหมาย สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีประเด็น เสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พิจารณาจากองค์ประกอบ 6 ด้าน (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) องค์ประกอบที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว ต้องพิจารณาเพื่อส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จมากขึ้น คือ ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวได้จัดทำโครงการนิเทศการสอนในชั้นเรียน เป็นภารกิจที่มีจุดประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงานพบว่า มีการดำเนินการทุกภาคเรียน เพื่อต่อยอดกิจกรรมตามโครงการให้ครอบคลุมผู้รับการนิเทศจำนวนมากขึ้น และขยายผลในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน ซึ่งจากโครงการดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำมาต่อยอด พัฒนาให้เป็นจุดเน้นภายในสถานศึกษาจะเป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการวิจัย การส่งเสริมการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว ผู้บริหารและครูในโรงเรียน

- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2559). **บันทึกชีวิตครูสู่ชุมชนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ศุภวรรณ นุ่มพล (2564). การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนและความผูกพันต่อ
องค์กรของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. ปทุมธานี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. (2565). รายงานการกำกับติดตามการดำเนินงาน
ประจำปีรอบ 6 เดือนตามแผนปฏิบัติการประจำปี (พ.ศ. 2565).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560ก). **คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อน
กระบวนการ PLC “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา**. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2560ข). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.
2561**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง**. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **คู่มือประกอบการ
อบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community)
“ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาครูและ
บุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภัคจิรา อ่อนสัมฤทธิ์. (2561). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุภัทรา สภาอรรถ. (2562). **การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน
มัธยมศึกษา**. นครปฐม: ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- หนูฤทธิ ไกรพล. (2558). **การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครอง ส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อมตา จงมีสุข. (2563). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Likert, R. (1993). **A Technique for the Measurement of Attitude**. Chicago: Rand
McNally.